

درې ورځې

د افسانو په وطن کې

(د هلمند يونليک)

Ketabton.com

۱۳۹۴ ل

محمد اسماعيل يون

ليکوال

بسم الله الرحمن الرحيم

کتاب پښتدنه

کتاب نوم: درې ورځې د افسانو په وطن کې
لیکوال: محمد اسمعیل یون
خپرندوی: د ملي تحریک فرهنگي خانګه
د خپرونو لړ: ۹۱
د لیکوال د خپرونو لړ: ۳۷
وېبپاڼه: www.melitahrik.com
چاپکال: ۱۳۹۴ ل کال
کمپوز/ډیزاین: فیاض حمید

درې ورځې د افسانو په وطن کې

(یونلیک)

محمد اسمعیل یون

یادونه: د چاپ حقوق له ملي تحریک سره خوندي دي او د کتاب د محتوا مسولیت لیکوال پورې اړه لري.

۱۳۹۴ ل کال

نيوليک

مخ	گنه سرليک
۱	۱: د تحريک يادښت
۲	۲: استاد يون او دا يونليک
۸	۳: يادونه
۹	۴: درې ورځې د افسانو په وطن کې
۱۲	۵: هلمند پېژندنه
۱۴	۶: د سفر پيل
۱۶	۷: الوتکه او مرکې
۱۷	۸: هرکلی
۱۹	۹: بست مېلمستون
۲۱	۱۰: د سيمينار پيل
۲۹	۱۱: د هلمند توت
۳۰	۱۲: د بست راډيو کتنه
۳۲	۱۳: اراکوزيا پوهنتون
۳۵	۱۴: د نادعلي پر لوري
۳۷	۱۵: نادعلي او بنوونځي
۴۲	۱۶: د ملي تحريک غونډه
۴۴	۱۷: بست پروډکشن

دالۍ

ټولو هلمندوالو ته!

۴۶	۱۸: بُست پوهنتون
۵۰	۱۹: د لښکرګاه واټونه
۵۵	۲۰: د ملت بابا پارک
۵۷	۲۱: هلمند سیند مشاعره
۶۰	۲۲: نړیوال (انټرنېشنل کمپلیکس) روغتون
۶۱	۲۳: د سفر وروستی ورځ
۶۲	۲۴: سباوون راډیو تلوېزیون
۶۴	۲۵: ملي راډیو تلوېزیون
۶۶	۲۶: د هوایي ډګر پر لوري
۶۹	۲۷: کابل او د ژوندون انګړ

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.

د تحریک یادښت

د افغانستان ملي تحریک د (۱۳۹۳ ل) کال په پیل کې له خپلو ګرانو هېوادوالو سره ژمنه کړې وه چې د دې کال په بهیر کې به (شل عنوانونه) بېلابېل دیني، علمي، ادبي او ټولنیز اثار خپلې ټولنې ته وړاندې کوي. ملي تحریک دا ژمنه د یاد کال د کب پر (۲۸) مه نېټه پوره او د یوې پرتمینې غونډې په ترڅ کې یې شل عنوانونه علمي اثار هېوادوالو ته وړاندې کړل. ملي تحریک په یاده غونډه کې ژمنه وکړه چې د (۱۳۹۴ ل) کال په بهیر کې به انشاء الله د خدای (ج) په نصرت ټول ټال سل (۱۰۰) عنوانه بېلابېل علمي اثار ټولنې ته وړاندې کوي. طبیعي خبره ده چې دا اسانه کار نه دی، ډېر زیات زیار او زحمت ته اړتیا لري، خو ملي تحریک ټینګ هوډ کړی چې خپله دا ژمنه به هم د تېرې ژمنې په څېر عملي کوي. دا اثر چې ستاسو په لاس کې دی د همدې (سل عنوانونو) ژمنه کړو اثارو له جملې څخه دی، چې د چاپ جامه اغوندي. ملي تحریک هیله لري چې له دې اثر څخه به زموږ هېوادوال په زړه پورې ګټه پورته کړي. ملي تحریک له ټولو هغو لیکوالو، ژباړونکو، سمونچارو، مالي او معنوي مرستندویانو او چاپ چارو څخه چې ددې اثارو د چاپ په دې ټول بهیر کې یې یو بل سره مرسته او ملګرتیا کړې او دا فرهنګي بهیر یې بریالی کړی، د زړه له کومې مننه کوي او کور وداني ورته وایي.

د هېواد د فرهنګ د ښېرازی په هیله

د افغانستان ملي تحریک فرهنګي څانګه

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.

استاد يون او دا يونليک

ځينې داسې ليکنې شته چې په لوستلو يې د انسان زړه ته يو ډول سکون راځي، زړه کې ورته خاندي او لوستل شوې خبرې پرې خوږې لگي.

ليکنې په خپل ځان کې بېلابېل ډولونه لري، خو تر ټولو خوندورې يې هغه دي چې بڼکلی تصوير او بڼه پېغام ولري.

د استاد محمد اسمعيل يون يونليک چې پر هلمند يې ليکلی او دلته يې پر بېلابېلو برخو خبرې کړي دي، خپل لوستونکي ځان سره گرځوي او د هلمند بېلابېلو سيمو ته يې وړي، لوستونکی داسې فکر نه کوي چې ليکنه لولم، بلکې داسې احساس کوي چې له يون صيب سره څنگ په څنگ په هر مجلس او د هلمند په هر بندار کې گډون لري.

د عربي ژبې د يوې معقولې ژباړه ده: ((د خبر اورېدل د سترگو د ليدلي حال په شان نه دی)). په دري کې هم متل دی: «شنیده کی بود مانند دیده».

د هلمند په اړه د هېواد ځينې خلک په خپل ذهن کې بل ډول انځور لري، اکثره خلک يې په اړه منفي فکر کوي، هلمند د وحشت ځای بولي، هلمند کې انسانيت تر پښو لاندې گڼي او حتی دغه ولايت ته د راتلو زړه هم نه بڼه کوي، خو کله چې هم د هېواد له هرې برخې څوک هلمند ته راغلی دی، له خورا خوږو خاطر و سره تللی او بيا بيا يې هلمند ته د راتگ ارمانونه پر زړه پراته دي.

د تحريك يادښت

د افغانستان ملي تحريك د (۱۳۹۳ ل) کال په پيل کې له خپلو گرانو هېوادوالو سره ژمنه کړې وه چې د دې کال په بهير کې به (شل عنوانونه) بېلابېل ديني، علمي، ادبي او ټولنيز اثار خپلې ټولنې ته وړاندې کوي. ملي تحريك دا ژمنه د ياد کال د کب پر (۲۸) مه نېټه پوره او د يوې پرتمينې غونډې په ترڅ کې يې شل عنوانونه علمي اثار هېوادوالو ته وړاندې کړل. ملي تحريك په ياده غونډه کې ژمنه وکړه چې د (۱۳۹۴ ل) کال په بهير کې به انشاء الله د خدای (ج) په نصرت ټول ټال سل (۱۰۰) عنوانه بېلابېل علمي اثار ټولنې ته وړاندې کوي. طبيعي خبره ده چې دا اسانه کار نه دی، ډېر زيات زيار او زحمت ته اړتيا لري، خو ملي تحريك ټينگ هوډ کړی چې خپله دا ژمنه به هم د تېرې ژمنې په څېر عملی کوي. دا اثر چې ستاسو په لاس کې دی د همدې (سل عنوانونو) ژمنه کړو اثارو له جملې څخه دی، چې د چاپ جامه اغوندي. ملي تحريك هيله لري چې له دې اثر څخه به زموږ هېوادوال په زړه پورې گټه پورته کړي. ملي تحريك له ټولو هغو ليکوالو، ژباړونکو، سمونچارو، مالي او معنوي مرستندويانو او چاپ چارو څخه چې ددې اثارو د چاپ په دې ټول بهير کې يې يو بل سره مرسته او ملگرتيا کړې او دا فرهنگي بهير يې بريالی کړی، د زړه له کومې مننه کوي او کور وداني ورته وايي.

د هېواد د فرهنگ د ښېرازۍ په هيله

د افغانستان ملي تحريك فرهنگي څانگه

ويښېدو مو هلمند کې پوهنيز ډگر ته ورولي په خورا ښکلي الفاظو د شخصي لوړو زده کړو موسسو يادونه کوي، دلته د طب په شان د لوړو پوهنځيو د پټۍ د پرېکېدو زېري راباندې کوي او هغه خلک چې د هلمند جنگ خپلې تصوير يې پر فکر خپور دی، د دې يونليک لوستل ورته د يوې اسماني معجزې په شان ښکاري.

استاد يون تر دې وروسته خپل لوستونکي ځان سره د هلمند شنې او ښېرازه ولسوالۍ (نادعلي) ته ورولي، هسې خو هم هلمند د کرنې له پلوه غني ولايت دی، شنې شنې ورشوگانې لري، داسې شنې سيمې لري چې د انسان زړه او روح ته خوښي، سکون او آرام ورکوي، خو يون صيب بيا دغه منظره په داسې هنري ډول په خپل يونليک کې انځوروي چې لوستونکي ته کټ مټ د سيمې تصوير ودروي او داسې فکر کوي چې په خپلو سترگو عکاسي کوي: «سهار لس بجې وې، چې د ښار له څنډو په هغه پله پورې وتو چې لښکرگاه ښار له (نادعلي)، مارچې او گرمسېر) ولسواليو سره وصلوي، سرکونه د خدای (ج) په فضل ټول پاخه شوي وو، ولسوالۍ ته غځېدلې لار هم په ښه او اساسي ډول رغېدلې وه، د پاخه سرک ترڅنگ کېدل شوي نهر د يو عصري تمدن مظاهره کوله.»

يون صيب د هلمند له واقعي تصوير پرده پورته کوي، نادعلي ته پر لار شنه سيمه دومره اغېز پرې کوي چې خپل قلم نه شي مهارولې او بې اختياره خپلو لوستونکو ته د سيمې ښکلا داسې تصويروي: «نرېدې پنځلس کيلومتره مزل به مو کړی و، هوارو، پراخو او ښېرازو ځمکو

يون صيب په خپل يونليک کې دغه ټکي ته اشاره کړې ده او وايي: «زما په شان به ډېرو هېوادوالو او بهرنيانو ته هلمند يوه افسانه ښکاري، هغه چا چې هلمند او هلمنديان نه وي ليدلي، نو هغوی به د هلمند په باب عجيب او غريب تصور ولري. رسمي او نارسمي ازادو او نا ازادو رسنيو په وروستيو درې څلورو لسيزو کې د هلمند تصوير خورا اړولی او را اړولی دی، د جنگ، ويرې، وحشت او وژنو راپورونه ددې تصوير مهم رنگونه وو او لاهم ښودل کېږي.»

رښتيا هم هلمند يو شمېر رسنيو افغانستان او نړۍ ته ناسم معرفي کړی دی، د يوې سيمې سمه پېژندنه ليکوال ښه کولای شي او بيا داسې ليکوال چې خپله نوم يې له يون څخه جوړ وي، نو يونليک کې به يې خود حقيقتونو ته گوري.

استاد يون چې هلمند ته د هلمند پېژندنې سيمينار په موخه راغلی و، خپل يونليک يې په خورا مهارت ليکلی، لومړيو خبرو کې يې د هلمند په اړه لنډې خو قانع کوونکې خبرې کړي، ورپسې يې د خپل يونليک مزل د هلمند پېژندنې له سيميناره پيل کړی، هغه څه چې په سيمينار کې ويل شوي او پېښ شوي، ټول يې په ښکلې لهجه او عام فهمه ژبه رااخيستي دي، هغه لوستونکي که سيمينار کې يې گډون نه وي کړی، د يونليک له دغې برخې هم ډېر څه زده کولای شي.

پر سيمينار تر هر اړخيزو خبرو وروسته مو يون صيب په يونليک کې د توتو مېلې ته ورولي، هلته تر څو شېبو تمېدو وروسته مو د بښت راډيو پر سټوډيو گرځوي، بېرته مو د خوب په نړۍ کې ورکوي، په

مدني ټولني په دفتر کې راټول شوي وو، له دوی سره يې لنډې خبرې کړي دي، چې دا هم د يونليک يوه برخه ده.

رښتيني انسان رښتيا وايي او رښتيا ويل يې عادت وي، يون صيب چې کله په خپل يونليک کې لوستونکي د لښکرگاه پر وټونو گرځوي، ټولې خبرې سپينې سپينې کوي، رښتيني تصوير وړاندې کوي، دلته د لوړو زده کړو خصوصي موسسې ته له نورو استادانو او ليکوالو سره يو ځای ورځي، بست پروډکشن، سباوون راډيو تلويزيون او نورو گڼو علمي، او رسنيزو دفترونو ته ورځي، ملگرو ته ډاډ ورکوي، مرکې ورسره کوي او د يو ښه استاد په توگه لازم گڼي د هلمند له هرې برخې ځان خبر کړي چې استاد يې يو وخت د ليدو ارمان لاره، خو خداى (ج) د استاد دغه ارمان له ډېرو خوږو خاطراتو سره مل پوره کړ.

په ټوله کې د استاد يونليک ډېر ساده او په زړه پورې دى، تر ټولو ښه ځانگړنه يې دا ده چې د هلمند رښتيني انځور يې را اخيستی او پر هغو رسنيو يې نيکه کړې چې کلونه کلونه يې د هلمند پر وړاندې د خلکو ذهنيت او فکر ته ناسم تصويرونه وړاندې کړي دي. دغه راز استاد د ځوانانو پر وړتياوو خبرې کړي دي، خلکو ته يې د ښه پرمختگ زيري ورکړي دي، هلمند يې له ختيزې اروپا سره تشبه کړى دى، دلته يې د لوړو زده کړو د موسسو او پوهنتونو پر فعاليتونو هغه خلک حيران کړي دي چې د هلمند په اړه يې پر ذهن ناسم تصوير خپور دى.

چې په ونو او شينلو پوښلې وې، عجيبه منظره جوړوله، سړي چې نور وچکالۍ خپلې او شاپو نيولې افغانستان ليدلى وي، نو د هلمند دا ولسوالۍ ورته داسې ښکاري چې د ختيزې اروپا کومه سيمه گوري، نيمه ميکانيزه زراعت يې هغه چاته خورا خوند ورکوي چې، له شينليو او کرنيزو مسايلو سره لېوالتيا لري.»

دغه راز يون صيب نادعلي ولسوالۍ ته په رسېدو او هلته په بېلابېلو غونډو کې تر برخې اخيستو وروسته د دغې ولسوالۍ پر پوهنيز بهير تم شوى دى، بېرته يې خپل لوستونکي لښکرگاه ته رارسولي دي.

دا چې يون صيب په دې وروستيو کې ډېر بوخت دى طبيعي خبره ده چې له بوختياو سره روږدې شوى دى او له بلې خوا خروار کارونه ورته گوري چې بايد يون صيب يې ترسره کړي، نو هلمند ته د خپل سفر پر مهال يې هم د ساتيرۍ بندارونه نه دي کړي، بلکې پر بېلابېلو سيمو، ادارو او مرکزونو گرځېدلى دى، ځوانانو، خبريالانو، ممثلينو او نورو خلکو ته يې لارښوونې کړي دي، د ښه کار کولو لارې يې وروښودلي دي، د دوى ستونزې يې اوريدلي دي او ...

يون صيب چې د ملي تحريک مشر دى او د يوې سترې مبارزې د پېلېدو له برکنه يې د هېواد په لړ او بر کې د خلکو په زړونو کې ځاى نيولى، هلمند کې هم هر چا علاقه لرله چې له استاد سره وويني، نو د تحريک ځينې ملگري ورته د مبارزې همسنگرو سره يو ځاى د هلمند

يادونه

ژوندپه خپله يو سفر دی، پيل او پای لري، دا سفر که لنډ او کله لږ شان اوږد و، کله سترې او کله دمه وړی وي، زمانه ډېره تېزه روانه وي، چاته نه گوري. هلمند د هېواد د يوې اساسي څانگې په توگه پر ما خورا ډېر گران دی، خو زما په تېر (۴۷) کلن ژوند کې تر دې دمه يوازې يو ځل ددې جوگه شوم، چې هلمند ته ورشم او هلته يوازې (پاوکم درې ورځې) تېرې کړم، دا که څه هم ډېر کم وخت دی، خو ماته يې د هلمند پېژندنې يوه دريځه رابېرته کړه. په درې ورځو کې مې چې څه وليدل او څه وکتل، ماته خورا په زړه پورې وو، هغه مې د زمانې د يوې خاطرې په توگه په دې يونليک کې ځای کړل، طبيعي خبره ده چې هلمند ته زما تر درې ورځيني سفر دمخه هم هلته ډېرې پېښې، پېښې شوي او تر سفر وروسته لاهم ډېرې نورې پېښې، پېښې شوې، په خواشينۍ سره چې ځينې يې ډېرې دردونکې هم وې، د هلمند د ښېرازۍ لپاره چې زما په زړه کې څه هيله وه، هغه لاهم نيمگړې پاتې ده، لاهم په هلمند کې د غم ټغر خور دی. اوس چې خپل ځان او خپل هېواد ته گورم، ځان ډېر بېوسه او بې کسه احساسوم، خپلو مظلومو هېوادوالو او په تېره بيا خپلو غمخپلو هلمندوالو سره د لاسنيوي لپاره مې هېڅ په لاس کې نه شته، يوازې احساس لرم او درد او د قلم څو توري، غواړم خپلو هېوادوالو سره خپله همدا يوازې پانگه شريکه کړم، هيله لرم د سفر دا يادښتونه د هلمند د خپل دغه مهال انځورونه او خاطرې له يوه پښت څخه بل ته انتقال کړي او خداي (ج) دې داسې وخت هم راورسوي، چې په ښکلي او سمسور هلمند کې نورې د وير ساندې نه وي، د غم ټغر خور نه وي او د سوکالۍ وړمې او نغمې هرې خوا ته خورې وي.

د همدې هيلې د بريالپاره د دعاگانو لپې

محمد اسمعيل يون

استاد يون په هلمند کې تر (۴۸) ساعتونو کم وخت تېر کړ، خو په دې ياده موده کې يې قلم له گوتو لرې نه کړ او دغه يونليک يې د کار محصول دی. دا د هر چا په وس پوره خبره نه ده چې په دومره لنډه او تنگه موده کې دې هم خلکو سره ملاقاتونه وکړي، هم دې بېلابېلې سيمې او علمي مرکزونه وگوري او هم دې داسې يو يونليک وليکي چې هم د ماضي تصوير وړاندې کړي، هم دې دنن او سبا لپاره پيغامونه ولري او هم دې د حال منظرې وکارې. د استاد يون په شان له يو کاري انسان څخه همدا هيله کېدې شي، کاشکې ده په هلمند کې ډېر وخت تېر کړی وای، چې هېوادوالو ته يې د هلمند نور لاسنه او لا ډېر تصويرونه وړاندې کړي وای.

په پای کې استاد ته اوږد عمر غواړم او دا د هلمنديانو لپاره وياړ بولم چې د استاد محمد اسمعيل يون په څېر ډېر لوی لوی ليکوال، سياستوال او قدرمن مېلمانې يې له خوږو خاطراتو سره له هلمنده رخصت کړي دي، هلمنديان يې د بيا بيا راتلو هيله او تلوسه لري.

په درناوي

سردار محمد همدرد

هلمند - ۱۵/۳/۱۳۹۴

درې ورځې د افسانو په وطن کې

سريزه

هلمند د کيسو او افسانو، تورې او مېراني، جنگ او فرهنگ وطن دی. په فرهنگي برخه کې هلمند ډېر تاريخي وياړونه لري، د امير کروړ وياړنه، د اکبر زمينداوري غزلونه، د ابو هاشم سرواني منظومه ژباړه، د شيخ اسعد سوري بولله، د زرغون خان نورزي ساقينامه، د رابعې او فتح خان، د موسی جان او گلکمې نکلونه او نور ټول د هلمند د ادبي چاپيريال محصول گڼل کېږي. مساحت يې د افغانستان تر هر بل ولايت څخه زيات دی. د لويوالي له مخې په نړۍ کې تر نږدې لسو هېوادونو

لوی دی. د شينوالي له مخې هم په لومړۍ درجه او د دبستو د پراختيا له مخې هم په لومړۍ درجه کې راځي. نفوس يې تر يو نيم ميليون تنو اوږي (شاوخوا دوه ميليونه)، خو رسمي شمېرنو د سياسي غرضونو له

مخې دا شمېره د (۹-۱۰) لکو ترمنځ بنودلې ده. زما په شان به ډېرو هېوادوالو او بهرنيانو ته هلمند يوه افسانه بنکاري، هغه چا چې هلمند او هلمنديان نه وي ليدلي، نو هغوی به د هلمند په باب عجيب او غريب تصور لري. رسمي او نارسمي، ازادو او نا ازادو رسنيو په وروستيو درې څلور لسيزو کې د هلمند تصوير خورا اړولی را اړولی دی، د جنگ، وېرې، وحشت او وژنو راپورونه ددې تصوير مهم رنگونه وو. او لاهم همدارنگه بنودل کېږي.

طبعاً هر څوک چې ددې رنگونو په هنداره کې هلمند گوري، نو له هلمنده ځان لرې ساتي، د يوه ساده خو متدين، د يوه غمځپلي خو باغروړه، د يوه جگړه ځپلي خو باتمدنه ولس برخليک تل همداسې وي. ما چې د هلمند د پخواني برم څه ناڅه مطالعه لرله، نو پر هلمند باندې د راغلي وروستي څو لسيزو ناورين ناخوالو خورا ډېر ځورولم. زمانې موږ په داسې يو موقعيت کې ودرولي يو چې له ځان ځورونې، اوسپلي ايستنې او ځان کړونې پرته نور هېڅ نه شو کولای. هلمند ته ډېر ځورېدلېم. په وروستيو لسو کلونو کې چې هلمند د پرمختگ او بې رحمه جگړې شاهد و، نو څو ځله مې هيله او اراده وکړه چې هلمند ته سفر وکړم، رسمي او نارسمي بلنې ډېرې راغلې، خو چانس او بخت ياري ونه کړه! هلمند ته مې سفر ونه شو.

کله چې (ژوندون ټلوېزيون) جوړ شو او نشرات يې پيل شول، نو ما د ژوندون يو کاري ټيم دوه ځله هلمند ته ولېږه، چې د هلمند او هلمنديانو پرمختگ او د ژوند پر حالاتو مثبت راپورونه جوړ او د ټلوېزيون پر څپو يې خپاره کړي. ددې پروگرامونو هدف دا و چې هېوادوال د هلمند له پرمختگه خبر شي او خلکو ته د هلمند يو مثبت

هلمند پېژندنه

(هلمند پېژندنه علمي سيمينار) زموږ د سفر اساسي علت و. د هلمند د اطلاعاتو او کلتور رياست، د هلمند ولايت مقام، د اطلاعاتو او کلتور وزارت او نورو اړوندو څانگو په ګډه ددې سيمينار تاييا کړې وه. که څه هم هلمند فرهنگيان وايي: «بياد سمينار اساساً دهلمند

فرهنگ پالو له لوري جوړ شوی، د ولايت مقام په لومړي کي زړه نا زړه و اونه يې غوښتل چي د سيمينار لگښت اودمېلمنو درنې مېلمه پالنې ته زړه ښه کړي او په دې نازک امنيتي حالت کي دهېواد د دومره مشهوره څيرو کوربتوب وکړي، خو دهلمندي فرهنگپالو پرله پسې فشارونو د ولايت مقام دې ته مجبور کړ چي يوازي دمېلمنو کوربتوب او د ټولگي دچاپ لگښت ومنې» طبيعي خبره ده چي د سيمينار جوړونکي تر څو مياشتني کار او هلو ځلو وروسته خپل اساسي هدف ته نږدې کېدل. د يوې مياشتې په بهير کې ماته څو ځله له هلمند څخه

تصوير وړاندې شي. د ژوندون کاري ټيم د هلمند په باب نږدې (۳۰) راپورتاژونه برابر کړل چې هر يو يې د هلمند د خلکو د ژوند د پرمختگ يو اړخ روښاناوه.

ددې راپورتاژونو په خپراوي سره گڼ شمېر هېوادوالو ټلوېزيون ته زنگونه ووهل او موږ ته يې وويل چې هلمند څنگه ښکلی ولايت دی.

دلته خو په رسنيو کې له هلمند څخه يوازې دغم او درد خبرونه خپرېږي. ډېرو خلکو هيله څرگنده کړه چې کاشکې هلمند ته لاړ شي. د خلکو له هيلو سره زما هيله نوره هم وغوړېدله، له همغې ورځې مې وپتېيله چې دا ځل په هلمند کې هر پروگرام و، نور ټول کارونه به يوې خواته پرېږدم او ضرور به ځم او بيا داسې وخت راغی چې هلمند ته د سفر علت او اسباب برابر شول.

د اطلاعاتو او کلتور رئیس بناغلي(عليشاه مظلوميان) ، د مدني ټولني مشر بناغلي (سردار محمد همدرد)، د اطلاعاتو او کلتور وزارت مرستيال بناغلي (غلام نبي فراهي)، د هلمند فرهنگيانو او گڼو دوستانو له خوا گڼ شمېر ټېلفونونه راغلل او زيات ټينگار يې وکړ چې ضرور بايد په دې سيمينار کې گډون وکړم. ما هم ورسره ژمنه وکړه، په دې زماني بهير کې مې هره ورځ زړه درب درب کاوه چې بيا کوم داسې

بېړنی کار پیدا نه شي او هسې نه چې بيا مې د سفر مخه ونيسي. د سفر نېټه ورځ پر ورځ رالڼدېده، خو بڼه و، خدای(ج) دا ځل ټولې موانع په خپل فضل او کرم لرې کړې. نیت مو و چې که سفر پیلوو، نو د ژوندون له نورو ملگرو سره یوځای به یې د ژوندون له انگره پیلوو.

د سفر پیل

د ۱۳۹۳ ل کال د غويي (۳۱) مه نېټه سهار وختي پاڅېدم. اودس او لمونځ مې وکړ، ډرپور او امنيتي ساتونکو ته مې ويلي وو چې سهار (پنځه بجې) ما پسې کور ته راشئ، هغو پر خپل ټاکلي وخت په زړو مکروريانو کې زموږ د استوگنې بلاک مخې ته ولاړ وو. شل کم شپږ بجې ژوندون ټلوېزيون ته ورسېدو. هلته د سفر نور ملگري (سراج الدين پټان، استقلال الکوزی) او دوه کمره مینان (فهيم او نجيم) هم

حاضر وو. د سفر غوټې يې تيارې کړې وې. خو دقيقې په ټلوېزيون کې تم شو. خپل کارونه مو منظم کړل، (شپږ) بجې او (پنځوس) دقيقې له ټلوېزيون څخه د هوايي ډگر پر لوري وخوځېدو. (اوه) بجې هلته ورسېدو. بوډينگ پاسونه مو واخيستل، هلته مو د سفر نور گڼ شمېر ملگري وليدل. هغه دوستان چې له کابله په هټيت کې شامل وو په دې ډول وو: د اطلاعاتو او کلتور وزارت مرستيال (پوهنمل غلام نبي فراهي) د ملي راډيو ټلوېزيون رييس (محمد زرین انځور)، د علومو اکاډمي غړی (حبيب الله رفيع)، استاد (محمد اصف صميم)، ليکوال او د سياسي چارو کارپوه (محمد حسن ولسمل)، د سيمه ييزو مطالعو

د مرکز رییس (خپرنډوی عبدالغفور لېوال)، د علومو اکاډمۍ غړی

(عبدالظاهر شکېب)، د کابل پوهنتون استاد (پوهندوی لائل پاچا
ازمون)، د ژوندون ټلوېزیون خبریال (سراج الدین پټیان)، لیکوال او

ژورنالیست (عبدالاحمد محمدیار)، د سیاسي چارو کارپوه (توپان
وزیری)، د علومو اکاډمۍ غړی (محمد نبی صلاحی)، لیکوال (فدا
محمد نظری)، لیکوال (نجیب احمدزی) او یو شمېر نور دوستان شامل
وو.

الوتکه او مرکې

(اوه) بجې وې چې الوتکې ته پورته شو، افغان جت الوتکه، خورا
نوې او پاکه سوتره الوتکه وه، وړه، د دېرش پنځه دېرشو تنو سورلیو د
ځایونې وس یې درلود. د ژوندون خبریال (سراج الدین پټیان) او کمره
مین (فهیم) چې له پیله یې د یوه تصویري راپورتاژ د جوړونې هوډ کړی
و، له خپلې اعیارې کمرې سره د الوتکې په دهلیز کې برچپک ولاړ وو.
مایک او کمره دواړه مرکې ته چمتو وو. لومړی یې د اطلاعاتو او کلتور

وزارت مرستیال (غلام نبی فراهي صیب) سره مرکه وکړه، بیا ما (یون)
سره، بیا رفیع صیب، لېوال صیب، ډاکتر ځلاند او ولسمل صیب سره
مرکې وشوې. دا به په الوتکه کې د خپل ډول تر ټولو زیاتې مرکې وي،
چې یوه ژورنالیست په الوتکه کې ترسره کړې. (اوه نیمې) بجې الوتکه
له ځغاستلیکې څخه پورته او د هلمند پر لوري رهي شوه، خو مرکولا
هم په الوتکه کې دوام درلود. پنځه لس کم نهه بجې د هلمند په بټ
هوایي ډگر کې کښته شو.

ددې هوايي ډگر ليکه د (۵) مليونه ډالرو په لگښت نوې جوړه

شوي، (۱۸۰۰) متره اوږدوالی لري چې له اصلي او نړيوال معياره يو کيلو متر کمه ده. خو بيا هم د افغانستان په شان د يو هېواد لپاره او هغه هم په ولايتي کچه غنيمت گڼل کېږي.

غنيمت په دې مانا چې تر دې دمخه خو دا هم نه وه، بڼه حالت به

هغه وي چې دا ليکه خپل معيار ته ورسې او د هوايي ډگر نور تاسيسات هم بشپړ شي. په هوا کې زموږ سفر لنډ او مسترح و.

هرکلی

کله چې له الوتکې کوز شو، نو د هلمند د والي (حاجي محمد نعیم) په گډون، د هلمند گڼ شمېر دولتي چارواکو او هلمند فرهنگيانو له کابل څخه ورغلي هيئت ته تود هرکلی ووايه. يوې سيمې ته ورتگ او هلته د خلکو د عمومي چلند لومړنی تصوير همدا د هرکلي شېبې وي. که چېرې دا لومړنی شېبې، بنکلې، منظمې، سمې او له صميميته

ډکې وي، نو سپری اټکل کولای شي چې د سفر زیاته برخه به خوږه تېره شي، خو که لومړی تاثر منفي و، نو بیا چې وروسته څومره خدمات او تشریفات وړاندې کېږي، د لومړنۍ لیدنې ذهني اغېز پرې خپل رنگ خوروي. هلمند کې موږ ته لومړنی هرکلی خورا صميمي و. لوکس گاډي ولاړوو، ټول لوړ پوري چارواکي او فرهنگيان د هيئت د هرکلي لپاره چمتو وو.

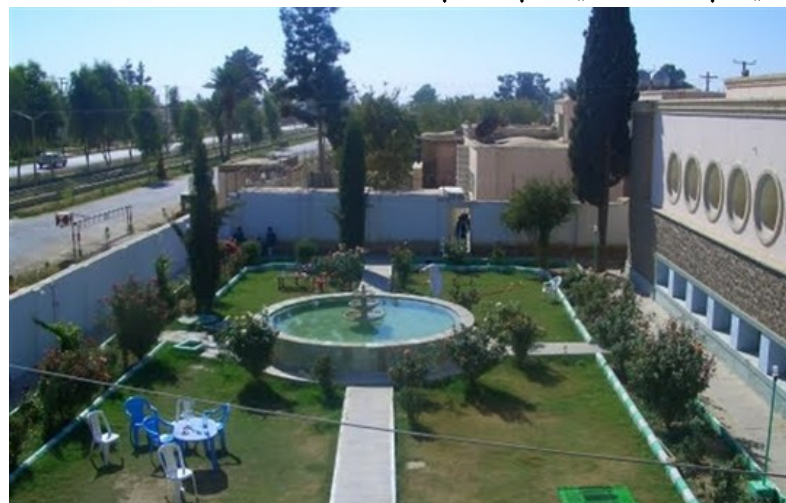
بُست مېلمستون

په هوايي ډگر کې تر هرکلي وروسته، هر څوک له يو مسول او لارښود کس سره په گاډي کې کېناستل. تر اوو اتو دقيقو مزله وروسته بُست مېلمستون ته ورسېدو. بُست مېلمستون که څه هم ډېر لوکس نه دی، خو د تاريخي قدامت له مخې يې ارزښت ډېر زيات دی. نورو هېوادونو ته چې هم کله څوک په يو رسمي سفر ځي، که کوربه هېوادونه غواړي، خپل مېلمه ډېر ونازوي نو تاريخي هوټلونو ته يې بيايي او دوديزه غذا ورکوي.

بُست هوټل يا مېلمستون چې د اعليحضرت محمدظاهرشاه د واکمنۍ پر مهال د هلمند د سيند پر غاړه ودان شوی او د هلمند د سيند څپې يې د دېوالونو تر څنډو رسي، خورا ښه منظره لري. زموږ کوربنو ويل، اعليحضرت چې به کله هلمند ته راته، نو په همدې هوټل کې به اوسېده، دلته يې خپله مخصوصه خونه هم درلودله. ددې هوټل دېوالونه خورا لوی او سورور وو، اصلي جوړښت يې له خامو خښتو رغېدلی، خو وروسته يې د پخو خښتو پوښ هم ورکړی دی. ددې

دېوالونو ځانگړتيا داده چې په اوږي کې د خونود داخلي هوا يخه او په ژمي کې گرمه ساتي يانې دا چې دا دېوالونه د ځينو انسانانو په شان د

بېروني هوا او فضا ډېر تابع نه دي، د مقاومت ظرفيت يې لوړ دی او په عادي باد و هوا ډېر ژر نه گرمېږي او يا په اصطلاح نه احساساتي کېږي. د اوږي په موسم کې دې خونو ته داخليدل له خوب سره د ملگرتيا مانا لري. موږ چې هم دلته راوړسېدو، نو هر چا ته خپله خونه معلومه شوه. د ژوندون ملگري چې زما په گډون (پنځه تنه) وو. په يوه خونه کې مو خپله ځان سره جوړ کړ. څلور چپرکتبه په کې پراته وو. ما (يون)، پټان، فهيم او نجيم ته چپرکتبونه ورسېدل، استقلال وويل، زه پر ځمکه ځملم. تر لږ ځنډ وروسته پر ما د خوب يوه لنډه څپه راپرېوته، نيم ساعت شکر خوب به مې کړی و، تر خوب وروسته. تشناب ته لارم پر ځان مې اوبه تېرې کړې، د انجويي انډيوالونو په اصطلاح (ريفرش) شولم.

د سيمينار پيل

له بست مېلمستون څخه بيا په ولايت كې د سيمينار تر تالاره پورې د موټر ايله دوه درې دقيقې لاره ده، د ولايت مقام ته مخامخ(د استاد بېنوا) تالار ته لاړو، سيمينار په همدې تالار كې جوړ شوی و. له دې تالار څخه د ولايت د مشرتابه د جرگو لپاره هم كار اخيستل كېږي، نو ځكه خو غړيزيسستم په كې تيار جوړ و. د هر چا مخې ته يو مايك

اينی و. شل کم يوولس بجې سيمينار په رسمي ډول پيل شو. د معمول په څېر لومړی د قران كريم د څو مباركو ايتونو تلاوت وشو او بيا ملي سرود وغږول شو. وروسته والي (الحاج محمد نعيم) د هلمند پېژندنې يو ورځنې سيمينار گډونوالو ته هرکلی ووايه، ددې سيمينار د جوړېدو، ارزښت، ماهيت، د هلمند او هلمنديانو د وروستيو پرمختگونو، امنيت او نورو مسایلو په باب يې ليکلې خبرې وکړې او د سيمينار گډونوالو ته يې د بري او په هلمند كې د پاتې كېدو پرمهال د ښه ژوند هيله وكړه.

هلمند پېژندنه (لومړۍ برخه):

د والي (حاجي محمد نعيم) تر خبرو وروسته د سيمينار لومړۍ برخه پيل شوه. دا برخه ډېره لنډه وه، يوازې ويناوې په كې وې، چا

كومه ليكلې ليكنه په كې ونه لوستله، استاد رفيع، استاد محمد اصف صميم، محمد حسن ولسمل صيب او ما (يون) په كې د سيمينار د ارزښت، د جوړېدو اړتيا او د پرېكړو پر عملي تطبيق ټينگار وكړ. د ځينو دوستانو خبرې په دې لومړني بحث كې هم د سيمينار تر اصلي

محوره ووتلې، خو بيا هم په مجموعي ډول خبرې اترې د سيمينار پر ارزښت راڅرخېدلې. تر دې نږدې يوساعته خبرو وروسته د سيمينار مشرتابه هئيت وټاكل شو. د سيمينار مشرتابه لپاره (استاد حبيب الله رفيع) مشر، (استاد محمد اصف صميم) د مرستيال او (عليشاه مظلوميان) د منشي په توگه غوره شول، كله چې د سيمينار د مشرتابه هئيت خپلو مشخصو څوكيو ته لاړ، نو رئيس؛ استاد حبيب الله رفيع وويل: ((څرنگه چې د جمعې مبارکه ورځ ده، د ډوډۍ او بيا د لمانځه وخت دی، نو موږ د سيمينار لومړنۍ برخه همدلته ختموو، د سيمينار دويمه برخه چې اساسي برخه ده او په هغې كې به ټول دوستان خپلې ليكنې اوروي، هغه به د غرمې تر ډوډۍ او د ماسپښين تر لمانځه وروسته پر (۲ بجو پيلوو))، دا پرېكړه يې په غوڅ ډول اعلان كړه، ما پرې غږ كړ، همدغسې قاطع رييس په كار دی.

د غرمې ډوډۍ او لمونځ: د (بېنوا) تالار تر څنګ بل وړوکی هال و، ډوډۍ يې همدلته راوړه، ډوډۍ د هلمند ښاروالۍ له خوا تياره

شوي وه، تر ډوډۍ دمخه مو هم له يو شمېر هلمندي ځوانانو او فرهنگيانو سره وکتل، په هلمند کې مو د تېرې تېرې شوي تراژيدۍ، اوسنۍ غميزې او راتلونکي حالت په بابد د نظر تبادلې وکړه، د هلمند پر استحقاق مو خبرې وکړې، په تېرو دېرشو کلونو کې د هلمند او

هلمنديانو پر محروميت مو بحث وکړ، تر ډوډۍ وروسته نږدې يو ساعت وخت و، موږ بېرته مېلمستون ته لاړو، هلته بيا پر ما د خوب يوه څپه راغله، کله چې مې دمه راسته شوه، نو گړۍ يوه نيمه بجه وه، تشناب کې مې يو ځل بيا پر ځان اوبه تېرې کړې، دوه رکعتې مسافرانه

لمونځ مې وکړ، نو چې ټول ملگري راتول شول، دوه بجې او پنځه وېشت دقيقې شوې، د سيمينار ځای ته چې لاړو، نو پوره دوه نيمې بجې وې.

د سيمينار علمي يا دويمه برخه: موږ چې کله دوه نيمې بجې سيمينار ته ورسېدو، نو سيمينار پيل شوی و، کله چې به (درې

تنو) خپلې ليکنې ولوستې، نو بيا لس دقيقې وخت ورکول کېده، چې ازاد بحث وشي او که چا سره پوښتنې وې، هغه مطرح کړي. په سيمينار کې ښه ازاد بحث وشو، ټولې (۱۳) ليکنې ولوستل شوې. يوازي (توپان وزيری) او (محمد يار يار) د ليکنو پر ځای خبرې وکړې،

چې اکثره يې پر سياسي موضوعاتو راڅرخېدې، نورو اکثرو ليکوالو

او پوهانو د ټاکل شوي موضوع په باب خپلې ليکنې، چې مخکې تر
مخکې يې ترتيب کړې وې، ولوستلې. ځينو ليکوالانو ته چې ليکنې
يې خورا مهمې وې، خو د وخت د کمښت له امله يې ليکنو ته نوبت
ونه رسېد. لوستې او نالوستې ليکنې په دې ډول دي:

د ليکنې نوم ليکوال

- ۱ : د هلمند سيند تاريخي، ولسي او
مېکانيزه بندونه استاد غلام سرور غفاري
- ۲ : د هلمند سيند ونډه په تمدن کې استاد شاه محمود حسرت
- ۳ : هلمند ته د اسلام راتگ محمد اسماعيل شريعت يار
- ۴ : هلمند په صورة الارض
او مسالك او ممالك کې مولوي عبدالحميد هلمندی
- ۵ : ساکان او سيستان عبدالغفور ليوال
- ۶ : دهلمند زړه رابنکون محمد نبي صلاحي
- ۷ : ديو حقدار ليکوال ياد محمد زرین انځور
- ۸ : د بښت داستاني ادب استاد فدا محمد نظري
- ۹ : د هلمند خاطره ډاکتر فيض محمد ځلاند
- ۱۰ : هلمند سيند او ځمکو ته گواښ استاد عبدالستار ستوری

- ۱۱ : هلمند تر تاريخ وړاندې شريف الله دوست سرواني
- ۱۲ : د بښت شاه زوی استاد حبيب الله رفيع
- ۱۳ : هلمند رسنۍ او ديوان ازادي عزيز احمد شفيح
- ۱۴ : هلمند کې ديورانيمو زېرمې انجينر توريالی رحمانی
- ۱۵ : د هلمند اقتصادي جغرافيه استاد عصمت الله نصرت
- ۱۶ : دهلمند ښوونيز بهير بهاوالدين
- ۱۷ : د هلمند سيند اوبه دچا په گټه دي؟ توريالی سيستاني
- ۱۸ : د هلمند لرغوني سيمي او کلاگانې فرید احمد فرهنگ
- ۱۹ : هلمند او کاکړۍ غاړې عزيز احمد تسلي
- ۲۰ : دهلمند لويه ادې محمد شفيق ژمن
- ۲۱ : هلمند په غزنوي دوره کې بشير احمد
- ۲۲ : هلمند په غوري دوره کې محمد ياسين کريمي (غوري)
- ۲۳ : هلمند دپوهني په ډگر کې لالاخان خروټی
- ۲۴ : هلمندي رسنۍ زين الله ستانکزی
- ۲۵ : هلمند کې دپام وړ عنا صر حميد الله هيواد
- ۲۶ : هلمندی گړدود غلام نبي شاکر
- ۲۷ : دکجکي بند تاريخي شاليد فضل باري فياض

۲۸ : بېنوا پېژندنه استاد حکمت الله ويار

۲۹ : هلمند دلرغوني ادب په غېږ کي

۳۰ : په منځنۍ ادبي دوره کې دهلمند نوميالي حميدالله حميدي

۳۱ : د هلمند په ۱۳ کلنه جگړه کې

د ماشومانو رواني حالت پوهيالی عبدالمناف فردين

۳۲ : هلمند په بریتانیا کې (هلته د هغو سرتېرو لپاره چې هلمند ته د جگړې لپاره راځي هلمند ته ورته سیمه جوړه شوې چې سرتېري له وړاندې لاله دا ډول سیمي سره بلدتیا ولري).

۳۳ : د هلمندی مېرمنو د ژوند رښتیني انځور نیلا پرهر

۳۴ : سویل لوېدیځ ولایت هلمند ته یوه لنډه کتنه هلمندی

۳۵ : هلمند د محمد زیو په دوره کې سردار محمد همدرد

۳۶ : د سند – هلمند تمدن زموږ د تاریخ پیلامه ژباړن: احسان الله اریزی

۳۷ : د هلمند په غېږ کې د لرغوني ادب دوره خیر محمد همت

۳۸ : د هلمند پښتني دودونه بصیر الحق عادل

ټولې لیکنې تر نږدې (۴۷) لیکنو پوري رسېږي.

په یادو لیکنو کې اکثره لیکنې پر اصلي موضوع څرخېدې، ځینې فرعي او څنګزني موضوعات هم په کې وو، خو په خپله د هلمندوالو لیکوالو لیکنې د خورا دقت، ستاینې او پاملرنې وړ وې. د هلمند

ځوان نسل فرهنگیانو په دې سیمینار کې دا ثابته کړه چې دوی په زغرده د مسایلو، ستونزو، ماضي او حال د سپړلو او راتلونکو احتمالاتو د ارزونې وس لري. د سیمینار لیکنې دومره په زړه پورې وې

چې سړی یې بلې خوا ته نه پرېښوده، زړه یې هیله کوله چې ټوله لیکنه باید ولوستل شي.

په سیمینارونو کې چې معمولاً اوږدې لیکنې لوستل کېږي، پر ځینو ګډونوالو د خوب د غلبې راتګ حتمي او معمولي خبره ده، دلته هم پر یوه نیم د خوب یوه څپه راتلله، خو اکثر و ګډونوالو په پوره خوند، دقت او لذت د سیمینار لیکنې واورېدلې. دا د هلمند د هر اړخیزې څېړنې، ارزونې، پلټنې، تېر، حال او راتلونکي په باب خورا ګټور سیمینار و، سیمینار مازیکر ناوخته (شپږ) بجې پایته ورسېد.

د بټ راډيو کتنه

د ملي امنيت رياست کې د شپږمې تر مېلې وروسته له استاد (عبدالستار ستوري) او د بټ راډيو خبريال (احمد شاه پاڅون) سره د بټ راډيو پر لوري وځوځېدو، تر (۱۵) دقيقو مزله وروسته هلته ورسېدو. بټ راډيو د لښکرگاه ښار د (لومړۍ) ناحيې په يوه دوه

پوريزه ودانۍ کې فعاليت کوي. هلته مو د بټ راډيو مسؤل او د راډيو له نورو کارکوونکو سره چې دا مهال لاهم په راډيو کې وو، وکتل. د بټ راډيو له مسؤل ښاغلي (عبدالسلام زاهد) څخه مو د راډيو په باب هر اړخيز معلومات ترلاسه کړل. بټ راډيو په مجموعي ډول (۳۰) کارکوونکي او، (۱۸) ساعته نشرات لري او په هلمند کې د راډيو گانو په جمله کې هغه راډيو ده چې خورا ډېر اورېدونکي لري. له (عبدالسلام زاهد) سره مو د بټ راډيو، نورو راډيوگانو او په ټوليز ډول په هلمند کې د ټول نشراتي بهير په باب هر اړخيزې خبرې اترې وکړې. پټيان صيب د راډيو د مشر (زاهد) ترڅنگ، د راډيو له نورو کارکوونکو، له افتخاري همکار (عبدالستار ستوري) او نورو سره هر

د هلمند توت

کله چې سيمينار ختم شو، نو د ملي امنيت رييس ښاغلي (نعيم مومن) چې ددې سيمينار په امنيت ساتنه کې يې مهم رول درلود، مېلمانه د ملي امنيت رياست ودانۍ ته دعوت کړل، هلته يې د توتو مېلمستيا جوړه کړې وه، توت او شپږمې دواړه تيار وو، نږدې

(شپېتو، اویا) تنو ته يې تيارۍ نيولې و، خورا خوندور توتان وو. دا چې شپږمې مو پرې له پاسه وڅښه دا نو بيا بل کيفيت و، ماته يې د لغمان (۳۰-۳۵) کاله وړاندې خاطرې راياډې کړې. کله چې وروکۍ وم، نو زموږ کور ته ورڅېرمه د الينگار بهانده سيند بهېده، هلته د سيند غاړې ته د توتو گڼې ونې وې، توتان به مو وڅنډل، د سيند غاړې ته به مو يخ کړل، وبه مو خوړل او کله چې به ورسره شپږمې مل شو، نو هغه به بيا بل خوند و، تر شپږمې وروسته د سيند پر غاړه ترشنه سيوري لاندې او بيا د شنې کبلې له پاسه به مو څادر هوار کړ او بيا به نو د خوب ښاپېرۍ پر سترگو د خوب څادر راخور کړ. د ماشومتوب هغه خوند او د ژوند اوسنۍ ستړتياوې او غمونه که سره پرتله کړو، نو لکه خوب چې له وينې سره پرتله کوي. توتان مو وخوړل، ښه خوند يې وکړ او د زړه له کومې مو کورښو ته دعاگانې وکړې.

اراکوزیا پوهنتون

د جوزا پر لومړۍ نېټه د شنبې سهار کله چې مو په بټ مېلمستون کې جای وڅښه، نو د والي صیب یو سکرتر راته وویل: ((تاسو، فراهي صیب او انځور صیب یو ځای ته سفر لرئ))، ما وویل: ما خو ډېرو دوستانو سره وعده ایښې، که زه پاتې شم بڼه به وي، که والي صیب له رسمي انډیوالانو سره لار شي، بڼه به شي، که ماته اجازه راکړئ، خوشاله به شم، هغه وویل، نه! والي صیب ډېر ټینګار کړی، ستاسو تګ حتمي دی، (لس پنځه لس) دقیقې وروسته بیا راغی، ما ته یې

ووایل: ځان تیار کړه، ما بیا وویل: که زه لار نه شم بڼه به وي، دلته به دوستان وگورم، هغه بیا خپله خبره تکرار کړه، ویې ویل: ((ژر څو، تر لس یوولسو بجو بېرته راځو.)) ما له نورو خلکو سره پر وعدې سربېره (بشر مل صیب) سره هم وعده کړې وه، بشرمل د دویم ټولګي زده کوونکی، د هلمند ادبي بهیر غړی، بڼه شاعر دی او په ډېر کم عمر کې

ارځیزه ټلوېزیوني مرکې وکړې، د بټ راډیو خبریال (احمد شاه پاڅون) له ما څخه هم هیله وکړه چې یوه راډیويي مرکه ورسره وکړم، هغه سره سټیډیو ته لاړم، نږدې (۲۵) دقیقې مرکه مو وکړه چې اکثره پر فرهنگي مسایلو را څرخېدل.

د بټ راډیو کارکوونکو زموږ ډېر زیات عزت وکړ، ډول ډول جوسونه یې راوړل، چای یې راوړ، له محبت او اخلاصه ډک مجلس مو ورسره وکړ او د فرهنگي کارونو د سرته رسونې لپاره مو د ګډې

ملګرتیا ژمنه وکړه. له هغوی څخه تر خدای پامانۍ وروسته، نږدې یوولس بجې وې، چې بټ هوټل ته ورسېدو، د ډوډۍ وخت نه و، خو کوربنو موږ ته یو څه تیار کړل، تر هغه وروسته خونې ته لاړم، هلته د ملي تحریک دوه ملګري (محمد اشرف) او (قاري بختیار) د مخه موږ ته منتظر وو. تر لږې دمې وروسته قاري بختیار راته یو ښکلی شعر په ترنم کې واوروه. د تحریک او نورو کارونو په باب مو له (محمد اشرف پروانه) او (سردار محمد همدرد) ورور سره تفصیلي خبرې وکړې. تر (۱۲) بجو پورې مو هغوی سره مجلس وکړ، بیا هغوی د کور او موږ د خوب پر لوري لاړو.

د پخو سړيو کارونه کوي، هغه نن په سباوون ټلوېزيون کې د کوچنيانو لپاره ټولنه پرانيستله، هغه سره مې ژمنه وه، خو د والي صيب د سکرتر او وروسته بيا د فراهي صيب په ټينگار د والي صيب له کاروان سره ملگري شوم. د هلمند د خلکو استازې نسيمه نيازی، خور هم دا مهال په بست هوتل کې له مور سره يو ځای شوه. د امنيت رييس بناغلی (نعيم مومن)، يو تن ډرپور، زه (يون) او (نسيمه نيازی) خور د امنيت رييس په مرمی ضد ډاډسن گادي کې کېناستو، لومړی د ارکوزيا پوهنتون ته لاړو، په ارکوزيا پوهنتون کې د طب پوهنځي پرانيسته وه، دا پوهنتون چې (درې کاله) د مخه پر (۱۳۹۰) کال جوړ شوی، ټول (۸۱۰ شاوخوا) محصلين او (۵۱) استادان لري، د پوهنتون ريس بناغلی (قدرت الله يعقوبي) دی، پوهنتون په بنه معيار فعاليت

کوي، د هلمند خلک او محصلين ورڅخه خوشاله برېښېدل. د غونډې پيل د قران کريم د څو مبارکو ايتونو په تلاوت وشو، بيا ملي سرود وغږول شو، د پوهنتون رييس، لنډه وينا وکړه، بيا والي صيب د

ارکوزيا پوهنتون او په هغه کې د طب پوهنځي د پرانيستې په باب لنډې خبرې وکړې او دا يې د هلمند په تحصيلي ډگر کې يوه نوې

زياتونه وبلله. په غونډه کې له کابل څخه پر راغلو مېلمنو ستاينليکونه هم ووبشل شول.

بيا مو په گډه د طب پوهنځي د پرانيستې پټۍ پرې کړه او ټولو په گډه خوږه (شپړيني) وخوړله، هغه کسان چې له والي صيب سره په سفر کې ملگري وو، هغوی راوتل او نورو خپلې غونډې ته دوام ورکړ.

د ناد علي پر لوري

کله چې مو د ارکوزيا پوهنتون د طب پوهنځي پرانيسته وکړه، نو د (ناد علي) ولسوالۍ پر لوري مو حرکت وکړ. د امنیت رييس په مخکې سيټ، زه او نسيمه نيازی، خور په شاته سيټ کې ناست وو، دا نو په ټول عمر کې دې ولايت او دې ولسوالۍ ته زما لومړی سفر و. سهار لس بجې به وې چې د بنار له څنډو پر هغه پله پورې وتو چې لښکرگاه بنار له ناد علي (ناوې، مارچې او گرشک) ولسواليو سره وصلوي. سرکونه د خدای (ج) په فضل ټول پاخه شوي وو، ولسوالۍ ته

غځېدلې لاره هم په بڼه او اساسي ډول رغېدلې وه.

د پاخه سړک تر څنګ کيندل شوي نهر د يوه عصري تمدن مظاهره کوله. د امنیت رييس دوه کاله مخکې پر لښکرگاه بنار د طالبانو د بريد يادونه وکړه. هغه وويل: ((هغه مهال د هلمند سيند د وچکالۍ له امله تقريباً وچ شوی و؛ ډېرې کمې اوبه په کې وې، د سيند دې غاړې ته په سوونو طالبانو پر لښکرگاه بنار د بريد نيت درلود، ان ويل کېږي چې انگرېزان هم ورسره همغاړي وو، پر بنار سخته جگړه ونېسته، خو موږ او د بنار مدافعانو د انگرېزانو او نورو بهرنيانو له مرستې پرته

طالبان پر شا وتمبول، د طالبانو په سلگونو مړي د لته او هلته پر ځای

پاتې شول، کله چې انگرېزان زموږ له دفاع خبر شول، نو هغوی هم ځانونه راوړسول، ډزې يې پيل کړې، دا نو بيا هغه مهال و چې طالب په سيمه کې هېڅ موجود نه و، لښکرگاه او په مجموع کې هلمند سخت جنگونه زغملې دي، اوس د خدای فضل دی، موږ گڼو ولسواليو ته د ځمکې له لارې سفرونه کولای شو. امنیت به نور هم بڼه وای، که مرکزي حکومت هلمند ته پاملرنه کړي وای.))

نږدې (پنځلس کېلومتره) منزل به مو کړی و، هوارو، پراخو او بښرازو ځمکو چې په ونو او شينليو پوښلې وې عجيبه منظره جوړوله، سړي چې نور وچکالۍ ځپلې او شارپو نيولی افغانستان ليدلی وي، نو د هلمند دا ولسوالۍ ورته داسې ښکاري چې د ختيزې اروپا کومه سيمه گوري، نيمه ميکانيزه زراعت يې هغه چاته خورا خوند ورکوي چې له شينليو او کرنيزه مسايلو سره لېوالتيا لري. تر شل پنځه ويشتو دقيقو مزله وروسته اصلي هدف ته ورسېدو.

ناد علي او بنوونځي

والي صيب او د پوهنې کاري ټيم اصلاً مورډ ناد علي ولسوالۍ کې د بنوونځيو د پرانيستې لپاره بللي وو، دلته د يو بنوونځي د ودانۍ ډبره ايښودل کېده، دا لېسه په (څلور لارې) سيمه کې موقعيت لري چې دوی يې ((چهار راهي)) بولي او لېسه هم د (عبدالحي) لېسې په نامه يادېده.

د قران کريم د څو مبارکو ايتونو تر تلاوت او د ملي سرود تر غږولو وروسته لومړی د ناد علي ولسوال بناغلي (انجنير محمد ابراهيم) خبرې وکړې. دی يو ځوان ولسوال و او له ظاهري څېرې او چلنده خورا

با استعداده ښکارېده، لومړی يې مېلمنو ته هر کلی ووايه، د امنيت په باب يې خبرې وکړې، په ناد علي کې يې د زده کوونکو په باب وويل چې ټول (دولس زره) (۱۲۰۰۰) زده کوونکي لرو، له هغې جملې څخه درې زره (۳۰۰۰) تنه نجونې دي.

ورپسې د پوهنې رييس بناغلي (عبدالمتين جعفر) خبرې وکړې، ده د خپلو خبرو په ترڅ کې وويل: ((اوس موږ په ټول هلمند کې (۲۵۲) بابه بنوونځي لرو، (۵۳) بنوونځي مو بېرته پرانيستل او (۱۳۰) بنوونځي لاهم ترلې پاتې دي. په (۲۵۲) بنوونځيو کې (۶۰) بابه

بنوونځي ودانۍ لري. په ټول هلمند کې (۲۵۲) بنوونځي دي چې (۷۲) يې لېسې دي.

په (۱۳۹۲) کال کې مو (۴۴) پروژې لرلې چې زياتې برخې مو بشپړې کړې. د (عبدالحي بنوونځي) ودانۍ چې په څلور جريبه او (۷) بسو ځمکه کې جوړېږي، هم د همدې پروژو له جملې څخه ده، دا بنوونځی (۱۲) درسي خونې او نور ملحقات لري.))

ورپسې د هلمند والي بناغلي الحاج محمد نعيم وينا وکړه، هر

کلی يې ووايه، د امنيت، د کوکنارو د کښت کمښت او نورو مسایلو په باب يې تر خبرو وروسته وويل: ((ناد علي کې اوس د خدای په فضل بند مکتب نه شته، (۷) بنوونځي بند وو، هغه هم خلاص شول))! والي زياته کړه: ((په ناد علي کې د نجونو لپاره شپږ بنوونځي فعال دي چې يوه يې لېسه ده.))

د والي صيب تر خبرو وروسته دعائيه وشوه او بيا ټول راغلي هيئت چې فراهي صيب، انځور صيب، نسيمه نيازی او نور په کې شامل وو،

ټولو په گډه د بنوونځي د ودانۍ ډبره کېښوده. کله چې ډبره کېښودل شوه، یو سپین زېری چې دیني عالم هم و او غټه لونگی یې پر سر وه، ویلی: یې چېرې دی (یون) صیب، چېرې دی؟ زه ورته یو چا

معرفي کړم، ویل یې دغه دی، هغه ویل نه دا نه دی، ما ویل، چې یون صیب به غټ سړی وي غټ غټ برېتونه به یې وي، غېږ به ترې نه چاپېرېږي، بیا نو غاړه یې راکړه، د مورشیدې دې شه ټول کابل دې وڅوڅوه، زموږ د زړه زنگ دې لرې کړ، یاره چې همدلته راسره پاتې

شي نو خورا خوند به وکړي. ما ویل، مننه، بیا بل وخت. له خلکو سره تر خدای پامانۍ وروسته مو مو یو څو دقیقې مزل وکړ. ولسوالۍ ته ورڅېرمه د (قلعه هزاره) په نامه یو بل بنوونځی چې تیار جوړ شوی و، د هغه پټۍ پرېکولو ته ورغلو، دلته هم د معمول په څېر د قرانکریم د څو مبارکو ایتونو تلاوت وشو، بیا ملي سرود وغږول شو، بیا د پوهنې

رییس خبرې وکړې، والي صیب خبرې وکړې، نسیمې نیازی چې د

هلمند د خلکو استازې ده، لنډه وینا وکړه، ناست کسان چې ټول شمېر یې تر سلو تنو نه زیاتېده، نجونې او هلکان په کې شامل وو، یو شمېر یې قومي مخور وو، ټول د همدې شاوخوا سیمې اوسېدونکي وو. نیازی خور دې خلکو ته په خطاب کې وویل: ((زه هم د همدې ولسوالۍ یم، ستاسو خور یم. تاسو ټول باید زده کړې وکړئ.

خصوصاً خویندو ته مې خطاب دی. که ما زده کړې نه وای کړې، نو

د ملي تحريك غونډه

کله چې له نادعلي ولسوالۍ څخه لښکرگاه ته راغلو او بيا بښت مېلمستون ته نو بښه ستړي وو، ژر مې پر ځان اوبه تېرې کړې، سردار محمد همدرد صيب او حاجي صيب محمد اشرف ته مې زنگ وواهه، هغوی وويل: د مدني ټولنو په دفتر کې د تحريك ملگري راټول شوي او ستاسو انتظار باسي. زه او پټان صيب سملاسي د مدني ټولني پر لوري وخوځېدو، تر يو څو دقيقو مزله وروسته هلته ورسېدو. د مدني ټولني په دفتر کې د ملي تحريك (۱۵-۲۰) تنه هغه ملگري سره راټول شوي وو، چې د لښکرگاه له ښار او نږدې سيمو څخه وو، د وخت د کمښت له امله مو په ولسواليو کې د تحريك نور غړو ته زحمت ور نه کړ. تر پېژندگلوۍ وروسته مو غونډه پيل کړه.

غونډه د ښاغلي (ملا عبدالرشيد) له خوا د قران کریم د څو

مبارکو ایتونو په تلاوت پیل شوه، بیا د ملي تحريك غړي ښاغلي (محمد اشرف) هر کلی ووايه او ددې غونډې د جوړېدو اړتیا یې په ډاگه کړه، بیا د مدني ټولني مشر ښاغلي (سردار محمد همدرد) خبرې

نن مې په پارلمان کې ستاسو نمایندگي نه شواي کولای، نو ټول باید تعلیم ته مخه وکړو، له تعلیم پرته مو د خلاصون هېڅ بله لاره نه شته، تردې وروسته د ښوونځي پرانیسته وشوه. دا ښوونځی د (قلعه هزاره اناثیه) نومېده، یوازې د نجونو لپاره و، بښه په بنسټیز ډول جوړ شوی و، څوکۍ او میزونه یې ټول په بښه مستحکم ډول جوړ شوي وو، د

د پوځ پر مخ تورې تختې او سپین تباشیر سړي ته خپل ماشومتوب او د ښوونځي دوران راياداوه. کله چې مو ښوونځی پرانیست، نو د ښوونځي د مسولینو او معارف چارواکو له خوا په غونډه کې راغلو مېلمنو ته د ملي دود په توگه د عزت لونگۍ هم ور پر سر شوې. د دغه ښوونځي تر کتنې وروسته مو یوکرینز مرکز هم وکوت چې هغه هم نوی جوړ شوی و، هلته د بېوزلو ښځو او کونډو لپاره یو کورس هم ترتیب شوی و، د هلمند د کرنې ریاست له خوا بېوزلو مېرمنو او کونډو سره (دوه، دواوژې) مرسته هم کېدله. دا کار که څه هم هلته د ښځو او نورو خلکو له خوا تائید شو، خو ویل یې چې د (اوزو) قیمت خورا لوړ دی، یوه اوزه په (دېرش زره) افغانۍ تمامه شوې وه. ددې مرکز تر لیدني وروسته د لښکرگاه ښار پر لوري وخوځېدو. دولس نیمې بجې وې، چې لښکرگاه ته ورسېدو.

بُست پروډڪشن

كله چې مې د تحريك له غړو سره غونډه پايته ورسېده، نو د تحريك يو غړي راته وويل چې دلته د (بُست پروډڪشن) په نامه يو پروډڪشن كار كوي، د هغه مشر او خواتنه ملگري يې راغلي، تاسو سره گوري، ما ويل مهرباني وكړه، رايې وله، د خونې په يوه گوټ كې كېناستو، (محمد اصف دلاور)، د بُست پروډڪشن موسس راته لومړی خپل پنځه تنه ملگري راوپېژندل، بيا يې د بُست پروډڪشن په باب معلومات راكړل، ويې ويل له تېرو درې څلورو كلونو راهيسې فعاليت كوو، مستند فلمونه جوړوو، فلمونه هم ژباړو او دوبله كوو يې هم.

محلي ټلوېزيونونه زموږ توليدات نشروي، اوس تر (۲۵) زيات ممثلين لرو، لنډ كمپډي فلمونه هم جوړوو، سټيج ډرامې هم، د هر يوه بېلگه يې په كمپيوټر كې راښكاره كړه، ما دلاور صيب ډېر وهڅاوه، رښتيا هم ډېر زړور هلك دى، چې په يوه تنگ او اغزن چاپيريال كې يې د هنري كارونو لپاره لاره پرانيستې ده، دلاور وويل: پخوا ډېرې موسسې فعالې وې، موږ څخه يې د پروگرامونو د جوړېدو غوښتنه كوله، زموږ توليدات يې هم اخيستل، خو په دې وروستيو وختونو كې ډېر شيان پر تپه ولاړ دي. ما دلاور صيب ته وويل، ښه ده چې په خپلو

وكړې او په هلمند كې يې د ملي تحريك د څانگې د جوړېدو پر اړتيا ټينگار وكړ، دغه راز يې د مدني ټولني په استازي د همكارۍ ژمنه وكړه، ورپسې ښاغلي ډاكټر (شمس الرحمن) په هلمند كې د تحريك د منظمو تشكيلاتو د جوړېدو غوښتنه وكړه او ويې ويل: په هلمند كې د ملي تحريك مينوال او لېوالم خورا زيات دي، څومره چې ژر كېږي، بايد د تحريك څانگې په هلمند كې فعالې شي، نورو ځوانانو هم په

ترتيب سره خبرې وكړې. د هېواد پر ځوان نسل يې پر پانگونې ټينگار وكړ. د تحريك غړو په يوه خوله د ډار او وېرې پر وړاندې د تحريك ملي مبارزه وستايله. د تحريك په غړو پسې ما خپلې خبرې وكړې، د تحريك پر تېرو فعاليتونو مې رڼا واچوله، د تحريك د اوسنيو فعاليتونو په باب مو بحث وكړ او راتلونكو احتمالي فعاليتونو او پلانونو ته مې گوته ونيوله. د تحريك ټولو غړو په تېره موده كې د تحريك د غړو فعاليتونه وستايل او راتلونكي ته يې لاهيله منتيا ښكاره كړه. د غونډې په پاى كې پرېكړه وشوه چې لومړى به په هلمند كې د تحريك د خپلو غړو په خوښه له خپله منځه يوه لارښوده جرگه يا شورا جوړه شي، دا شورا به ورو ورو د تحريك د څانگو د جوړېدو په اړه پرېكړه كوي، بيا به لومړى په لښكرگاه او وروسته به په ولسواليو كې د تحريك څانگې جوړوي. غونډه په دعايي سره پايته ورسېده.

پښو ودرېږو، ورو ورو پرمختګ تر یو ناڅاپي پرمختګه ښه دی، یو بل سره به ملګرتیا کوو، هیله ده چې د هلمند پر مارکیټ سربېره د هېواد نورو برخو ته هم خپل تولیدات ورو ورو رسوو.

د بټ پروجکشن پر کارونو خورا خوشاله شوو، خو وخت نه و چې

د هغو د عملي کارونو جریان مې له نږدې څخه کتلی وای، بل وخت ته مې ورسره ژمنه وکړه، له دوی مو خدای پاماني واخیسته.

تر هغه وروسته (امیري) هوټل ته لاړو، هلته د ولایتي شورا په نویو ټاکنو کې بریالي کاندید، ښاغلي (حاجي عبدالکریم اتل) مور ته ډوډۍ تیاره کړې وه، هلته توپان وزیري صیب او نور ملګري هم وو، خورا خوندوره ډوډۍ وه، لوکس او پاک هوټل و، د هوټل کارګرانو د افغانستان له درې رنگه بیرغ څخه کمیسونه جوړ کړي وو، خورا ښه ښکارېدل. ډوډۍ خوندوره او هوټل خورا ښایسته وو.

بټ پوهنتون

په (امیري) هوټل کې تر ډوډۍ خوړلو وروسته د مېلمستون پر لوري وخوځېدو، هلته له رسېدو سره سم بیا هم موټر ولاړ وو، مور ته یې وویل چې بټ پوهنتون کې غونډه ده، والي صیب او ټول مېلمانه هلته ځي، موټر کې کېناستو تر لس دقیقو مزله وروسته بټ پوهنتون ته ورسېدو. (۱۵) کم څلور بجې وې چې غونډه پیل شوه، د غونډې

لپاره خورا ښه ترتیبات نیول شوي وو. غونډه له معمول سره سم د قران کریم د څو مبارکو ایتونو په تلاوت سره پیل شوه. ورپسې ملي سرود وغږول شو. بیا د بټ پوهنتون عمومي رییس ښاغلي (احمد جان پوپل) خبرې وکړې، هغه وویل: بټ پوهنتون پر (۱۳۹۱ل) کابل تاسیس شو، اوس د طب، انجنیري او کمپیوټر ساینس پوهنځي لري، (۶۰۰) محصلین همدا اوس په دې پوهنتون کې زده کړې کوي. ورپسې د بټ پوهنتون علمي مرستیال خبرې وکړې، بیا د هلمند والي (حاجي

محمد نعیم) خپله وینا وکړه او په هلمند کې یې په تحصیلي ډگر کې وروستی بریاوې وستایلې، ده په لښکرگاه کې د درېیو خصوصي

پوهنتونو شتوالی په تحصیلي برخه کې غوره پرمختګ وباله، ورپسې استاد غلام نبي فراهي، استاد حبيب الله رفيع، د امنیت رييس (نعيم مومن) او بيا ما (يون) خبرې وکړې، د بۇست پوهنتون پرمختګونه مو د

ستاينې او خوښې وړ وبلل. د غونډې په بهير کې ددې پوهنتون علمي مجله (بۇست پوهنتون) هم وويشل شوه، خورا ښه علمي او خوږه مجله وه، د غونډې په پای کې له کابل څخه راغلو مېلمنو ته ستاينليکونه هم ورکړل شول.

غونډه پر دعایې سره پایته ورسېده، بيا مو د بۇست پوهنتون څلور پوړيزه ودانۍ، درسي او اداري خونې وکتلې، خورا عصري، پاکې

مجھزې او مکملې وې. د عصر اکثره غوښتنې په کې پوره شوې وې، د مرکز کابل تر خصوصي پوهنتونو یې سیستم، سويه او سلیقه لوړه ښکارېده، سړي ته یې ژر تر ژره د تدریس اشتها راوستله، له ښاغلي احمد جان پوپل څخه مې د هغه د سلیقې، سويې او پوهې له امله مننه وکړه، زه پر دې هم خبر وم چې ښاغلی پوپل د یوې درنې کورنۍ غړی دی، دا معلومات مې هم درلودل چې پلار یې ښاغلی (حاجي ادم خان

پوپلزی) دا شپږ کاله کېږي په بگرام کې د کورنیو او بهرنیانو له خوا د کوم تور په تور بندي دی، عجیبه خبره خو دلته دا ده چې ویل کېږي

پلار يې د طالب او القاعدې په تور بندي دی، زوی يې په اقتصاد او حقوقو کې دوه ماستری لري او د سيمې په کچه يې يو بنکلی پوهنتون

جوړ کړی دی، پښتون خو وي همداسې چې د دومره ستر علمي مرکز جوړول يې هم له توره نه شي سپینولای.

د پوهنتون په لیدو خورا خوشاله شوم، فراهي صيب ته مي وويل چې يو ځل دوه خو به تدریس ته راځو، د پوهنتون لیدني زمونږ په ذهن کې يوه خوږه خاطره پرېښوده او جوړونکي ته مي د زړه له کومي دعا وکړه.

د لښکرگاه واپونه

د بُست پوهنتون تر لیدني وروسته د امنیت ریس (نعیم مومن) موږ تر بُست مېلمستونه ورسولو. نسیمې خور وویل: سبا تاسې روان یاست، خو د لښکرگاه ښار مو ونه لیده، زه خپل موټر راغواړم چې ښار درباندي وگورم، دا مهال دلته د امنیت کورلا موټر ولاړ و، امنیتي مسؤل وویل، ستاسو د امنیت مسؤلیت زمونږ پر غاړه دی، تاسې چې

هر چېرته ځی، موږ درسره یو، خپل موټر مه راغواړی، همدې کړولا موټر تورې بنیښې لرلې، په هغه موټر کې کېناستو، د هلمند د مرمر و فابریکې له څنگه تېر شو، د ښار واپونه خورا بنکلي او لوی وو، د ښار ټول سړکونه او فرعي سړکونه پاخه وو، نسیمې خور وویل، اول (زاره) بازار ته ځو، هلته ډېر ښه ایسکریم خرڅېږي، هلته ځو، لومړی هلته ورغلو، نسیمې خور وویل، موږ چې واړه وو کله چې به له لېسې څخه رخصت شو، نو دې ایسکریم ته به ضرور راتلم، خورا خوندور ایسکریم

دی، هغه خوند چې زما په خوله کې دی، تر اوسه مې نه هېرېږي. ما ورته وویل، گوره هسې مزه به ونه کړي، دې وویل وبه یې گورې ډېر خوندور دی، ژر یې هلته ورسولو، ډرېور کښته شو، ((رووف شېریخ والا)) څخه یې ژر موټر ته ایس کریم راوړ، نسیمې خور وویل: څنگه دی؟ خوندور دی که نه؟ سره له دې چې ډېر خوندور نه و، متوسط و، خو ما ورته وویل: ډېر خوندور دی. ما ورته زیاته کړه دپته چې سړی وړوکی وای، پیسې هم ورسره نه وای او له مکتبه هم راتښتېدلای وای، نو بیا دې دا ایس کریم خوړلای وی، نو عجب خوند به یې کړی وای، ته یې چې خوندور گڼې، دا د هماغه ماشومتوب خوند او خاطره ده، ما وویل: یو سړی و، (اش) یې کله نه و خوړلای، یو چا ورته ډېر صفت کړی و، ورته یې ویلي وو: کله چې ښار ته لاړې، نو پلان هوټل ډېر ښه (اش) پخوي، حتمي به یې خورې، داسې خوندور دی چې خوند به دې په عمر کې له خولې څخه ونه ځي. کلیوال سړی چې ښار ته راغلی و، نو د هوټل شاگرد ته یې وویل (اش) راوړه، هغه ورته عاجل (اش) راوړ،

ده وخورې، خو په خوند یې پوه نه شو، بیا یې نور شیان ورته راوړل، هغه یې هم وخورل، خو شېبې وروسته یې بیا غږ وکړ، و هلکه! اش راوړه،

د شاگرد فکر نه شو، بیا یې په زوره غږ وکړ، و هلکه (اش) راوړه اش!، هغه ورته وویل اش خو مې راوړ! ده وویل رادې وړ؟ هغه وویل هو! ده وویل: څه شو؟ هغه وویل ودې خوړ، ده وویل ښه ومې خوړ، هغه وویل هو! نو ده وویل: ښه ومې خوړ، نو څومره مزه به یې کړي وي!؟

ما نسیمې خور ته وویل چې دې ایس کریم ته همغه د (اش) اشتهاه په کار ده، نسیمې خور هم سخت وخنډل، ما نسیمې خور ته وویل، ایس کریم به هم خورو، خو ښار کې به هم گرځو، ځکه چې وخت ضایع نه شي، د ښار ډېری واټونه مو وکتل، نسیمې خور خپل نوي کور ته بوتلو، ښایسته کور یې جوړ کړی و، ما ورته وویل، وکیل چې کور، ډېره او هوجره ونه لري، تر دې وروسته ډېره سخته ده چې یوازې په وچ وعظ او نصیحت سیاست وکړي او خپل پلانونه عملي کړي. د نسیمې

خور د کور تر کتنې وروسته بیا ښار کې د بېلابېلو واټونو پر لیدو مصروف شو، دا وخت مې نسیمې خور ته وویل: د (هلمندوال) صیب مرحوم کور راته پیدا کړه چې هلته لاړ شم، زامنو ته یې فاتحه وکړم، هلمندوال صیب د هلمند یو تکړه قومي مشر و، په بېړنۍ لویه جرگه او

د اساسي قانون په لويه جرگه کې د هلمند د خلکو استازي و، ډېر هېواد پال او ملي شخصيت و، زما ډېر دوست و، تر مړينې د مخه يې راته زنگ وواهه چې زه سخت مريض يم، هندوستان ته د درملنې لپاره ځم، دا دنيا فاني ده که زه لارم، نو زامنو ته مې وصيت کړی چې (يون کاکا) مو کومه خبره کوله، هغه به ضرور منی، نو ستا به امر وي او د ورېرونو به دې غاړه . د هلمندوال صيب خبرو، همغه وخت ډېر ولړزولم، دا په تېلفون کې د هغه وروستۍ خبرې وې، ما بيا نه هلمندوال صيب وليد او نه مې ورته خبرې واورېدې، کله چې هلمند ته لارم، نو اول مې د هلمندوال صيب د کور او زامنو پوښتنه وکړه، زموږ هلمندي ملگرو هلمندوال صيب ډېر ښه پېژنده، د هغه مشر زوی (عزت الله هلمندوال) يې هم پېژنده، پر لومړۍ شپه يې ورته ډېر زنگونه ووهل، خو رخ نه شو، موږ سره چې په موټر کې کوم امنيتي ملگري و، هغه وويل، ما د هلمندوال صيب کور ليدلی، هلته به ورشو، تر يو څو دقيقو مزله وروسته هلته ورسېدو، د هلمندوال صيب مشر زوی (عزت الله هلمندوال) په کور کې نه و، کشر زوی يې راووت، هوجرې ته ورسره ننوتو، دعا مو ورته وکړه او ژر راووتو.

دا وخت نسيمې خور وويل: زما وروڼه (عزيز) او (حفيظ الله) ستا ډېر مينوال دي، هر وخت تاسو يادوي (عزيز) يوه (وارلس ټي وي شبکه) جوړه کړې ده، افغاني چينلونه ټول په کې دي، (ژوندون) هم په کې دی، هغه به هم وگوري، يوازې څو دقيقې به ورسره پاتې شو.

تر يو څو دقيقو مزله وروسته هلته (عزيز) وارلس نېټورک ته ورسېدو. د نسيمې خور وروڼو هر يو (عزيز) او (حفيظ الله) موږ ته تود هر کلی ووايه او تودې غېږې يې راکړې، ډېر زيات خوشاله شول،

هغوی وويل، لکه خوب چې گورو، دا زموږ يو ارمان وچې تا به گورو او هغه هم په هلمند کې. حفيظ الله وويل، هلمند ته بايد د ډېر وخت

لپاره راشي، په دومره لنډ او تنگ وخت کې زموږ تنده نه ماتېږي، (حفيظ الله) د سيمه ييزو شوراگانو مشر دی، ډېر زيات اجتماعي روابط لري، هغه وويل، په سوونو سپين ږيري او مشران به درته دعوت کړم، ټول درته سخت احترام لري، خپله تگلاره به ورته بيان کړې، ما وويل، که ژوند و، بيا به راشم، د ډېر وخت لپاره، اوس خو لنډ تنگ رسمي سفر و. ښاغلی (عزيز) دا نېټورک داسې جوړ کړی چې لين نه غواړي، يو بکس دی هغه کې يې (۳۰-۴۰) چينلونه اعيار کړي دي، (خلور زره افغاني) قيمت لري، د هلمند ولسواليو ته خدمات وړاندې کوي، هر څوک کولای شي، ددې بکس په اخیستلو سره افغاني چينلونه په اسانۍ سره وگوري، دا مهال د نسيمې خور وراره (داود) او ښاغلی (نجيب) د افغان ټليکوم مشر هم حاضر و. له هغوی څخه مې مننه وکړه او کورودانی مې ورته ووايه، ډېر ټينگ ست يې راته وکړ، خو موږ ترې په وچ زور اجازه واخيسته.

ملت بابا پارک

د (عزیز وارلس نپتورک) تر کتنې وروسته د هلمند پر سیند پر تړل شوي پله پورې وتو، د (ملت بابا پارک) ته ورغلو، دا خورا بنايسته، بنکلی او شین پارک دی، ځوان پارک دی، نږدې (شل جریبه) مساحت به لري، ځینې ودانۍ، کانتین او د خولي ودانۍ هم لري. خو ودانۍ یې اوس اکثره گړېدلي دي، رنگ یې هم اوبستۍ، د پارک په منځ کې یو سټیج دی، چې چت ته یې زینه هم پورته شوې. پارک ډېر بنايسته دی، خو عزت یې لکه څنگه چې پکار دی، هغسې نه کېږي،

نسیمې خور وویل، دا پارک د (اسدالله وفا صیب) او (گلاب منگل صیب) په وخت کې خورا بنايسته و، خو اوس دا دی ورځ په ورځ خرابېږي. خو دقیقې په پارک کې وگرځېدو، هم خوشاله شو او هم خفه، گڼ شمېر ځوانان پارک ته راروان وو، لویې او ساعتیرۍ یې کولې، د وتو پر وخت د دروازې ساتونکي، چې ټکټونه یې په لاس کې وو، په خورا مینه خلاصه غېږ راکړه: یون صاب مولادې راوله! نسیمې خور وویل: ټول هلمندوال دي پېژني، معرفۍ ته دي اړتیا نه شته، هغه ته

مې وویل: خلك مفت راځي، كه ټكټ وركوي؟ هغه وويل، نه ټكټان وركوو، اوس مو دا كار پيل كړی، چې په همدې پيسو دا ويجاړ ځايونه بېرته جوړ كړو او د پارک خدمت وكړو، دې وروستۍ خبرې بېرته لږ خوشاله كړم، هغه ټينگ هرکلی او ټينگ ست وکړ او موږه ټينگه خدای پاماني وکړه او بېرته د سیند دې غاړې ته پر پله راواوښتو، دلته هم هغه پارک ته ورغلو چې د هلمند د سیند پر غاړه جوړ شوی،

ډېر لوی نه دی، خو گڼه گونډه په کې ډېره وي، دا د (میرویس نیکه پارک) نومېږي. مازیگر لمونځ نور په قضا کېدو و، ژر مې هلته په جومات کې دوه رکعت مسافرانه لمونځ وکړ، خو شېبې نور هم هلته تم شو، هر ځوان چې به زموږ له څنگه تېرېده، یو سترې مشي او د یادگاري عکس د اخیستلو غوښتنه به یې کوله، ما بنام په نږدې کېدو و، بښت مېلمستون چې موږ په کې اوسېدو هغه هم دلته ډېر نږدې و، هلته ستانه شو.

هلمند سیند مشاعره

په مېلمستون کې تر یو څه دمې وروسته، بیا احوال راغی چې مشاعره تیاره ده، مشاعره له پلان سره سمه جوړه شوې وه، د (لښکرگاه ورزشي سټیډیم) د مېلمنو هر کلي ته انتظار ایسته،

سټیډیم په ولایتي کچه خورا ښکلی او شین دی، ټاکل شوې وه مشاعره تر ماښام لمانځه وروسته پیل شي، خو څرنگه چې زموږ په هېواد کې هېڅ کار پر وخت نه پیلېږي او نه ختمېږي، مشاعره هم تر ټاکلي وخته څه وروسته یانې څه کم نېه بجې پیل شوه، د مشاعرې تر

پیل د مخه مې گڼو هلمندوالو او جگړه ځپلو معلولو هېوادوالو سره یادگاري عکسونه واخیستل. د مشاعرې سټیج ښکلی و، خو رڼا په کې سمه خوره نه وه، نو ځکه خو یې تصویر ډېر روښانه نه برېښېده،

لومړی د قران کریم څو مبارک ایتونه تلاوت شول، بیا ملي سرود

وغږول شو، بیا والي صیب شاعرانو، مېلمنو او هلمندوالو ته هر کلی ووايه او د هلمند سیند مشاعرې د تاریخ او څرنگوالي په باب یې رڼا واچوله، په مشاعره کې له کابل، ختیزو ولایتونو، کندهار او شاوخوا ولایتونو او کوزې پښتونخوا څخه گڼو شاعرانو گډون کړی و. د مشاعرې په پیل کې یو څه بې نظمي هم وه او شعرونه هم یو څه بې

خونده او اوږده وو، مشاعره یې د پیکه والي خواته بیوله، خو وروسته هم نظم ښه شو او هم شعرونه خواره شول. دغه لاندې شاعرانو خپل شعرونه او نظموڼه واورول: بریالی هلمند، سردار محمد همدرد، محمد اسمعیل شریعت یار، ملا محمد حنیفي، انجنیر محمد داود فرهنگ، سید محمد حیرت، عبدالهادي عمری، شریف الله دوست،

نړيوال (انټرنېشنل کمپليکس) روغتون

د شپې تر ناوخته پورې ناست وو، يوه بجه له سردار محمد همدرد صيب سره د هغه د روغتون ليدو ته لاړو، همدرد صيب په يوه څلور پوړيزه ودانۍ کې يو خصوصي روغتون جوړ کړی و، په دې روغتون کې ټول (۱۵) ډاکټران کار کوي او پر يوه وخت د (۲۵۰) ناروغانو د درملنې وس لري. د هلمند او شاوخوا سيمو ناروغان دلته راځي، فيس يې هم خورا ارزانه دی، د شپې مو له نوکريوالو ډاکټرانو سره هم وکتل. د روغتون د بېلابېلو څانگو تر کتنې وروسته بېرته د مېلمستون پر لوري وخوځېدو، په لاره کې هم له دېخوا او هم له اخوا

پوليسو ودرولو؛ درېش يې وکړ، د شپې نوم يې وغوښت، خو چې همدرد صيب ورته وويل: مېلمانه دي، نو په ډېر عزت يې موږ ته اجازه راکړه. کله چې مېلمستون ته راوړسېدو، نو ښه د مزې سټري وو، زما خو له سهار راهيسې په نس درد و، خو د غيرت په خاطر مې ځان ټينگ کړی و، د شپې ډېر ناراحته وم په ډېرې سختۍ مې خوب وکړ.

احمد قيس هاشمي، عليشاه مظلوميار، جانان نجات مل، سردار محمد صديقي، عطا محمد سيلا، زمري بستى، نظر محمد نيازی، حبيب الله رفيع، عبدالغفور لېوال، لائل پاچا ازمون او ځينې نورو شاعرانو خپل شعرونه واورول.

په ټوليز ډول ښه مشاعره وه، شعرونه اکثره پر ملي وحدت، اسلاميت، هېواد پالنې، سولې او نورو مسایلو څرخېدل، يوولس بجې وې چې د يو تن مسؤل له خوا راته وويل شول چې بست مېلمستون ته ځه، ډوډۍ تياره ده او مشاعره هم نوره په ختمېدو وه، که څه هم ما

غوښتل تر پایه مشاعرې ته کېنم، خو ټينگار يې وکړ چې ډوډۍ وخورئ که مشاعره اوږده شوه، نو بېرته به راشئ، موږ چې کله مېلمستون ته ورسېدو، تر يو څو دقيقو وروسته احوال راغی چې مشاعره هم پایته ورسېده.

سباوون راديو ټلوېزيون

سهار لس بجې به وي چې، فريد احمد فرهنگ صيب ما پسې راغی، همدرد صيب د سباوون راديو ټلوېزيون له مسؤل، بناغلي (ميرويس پاڅون) سره وعده ايښې وه. فرهنگ صيب، زه (يون) او زما يوه كمره مين او همدرد صيب د سباوون ټلوېزيون دفتر ته لاړو. په لاره كې فرهنگ صيب د هلمند بېلابېل واپوښندل چې اكثره د

افغانستان د بېلابېلو ولايتونو په نومونو وو، ننگرهار، هرات، كندهار، لغمان، بلخ او نور واپوښنه، ما ورته وويل، دا د ملي وحدت او د هېواد د بېلابېلو ولايتونو له پېژندنې سره ډېره مرسته كوي، د ښار واپوښنه خورا پراخه وو. فرهنگ صيب ته مې وويل: يو انگرېز عالم وايي: كه غواړئ د يوه ښار د وگړو فكر معلوم كړئ چې پراخ دی او كه تنگ، نو د ښار واپوښنه، كوڅې او سړكونه يې وگورئ، چې پراخ دي كه تنگ؟ كه پراخ وو فكرونه يې هم پراخ دي او كه تنگ وو، نو د خلكو نظرونه يې هم تنگ دي، اوس چې د هلمند د لښكرگاه ښار واپوښنه ته سپړي گوري، د انگرېز پوه د خبرې په مصداق د خلكو نظرونه يې د پراخۍ څرگندونه كوي.

خو دقيقې وروسته هلته ورسېدو، د ټلوېزيون مشر (ميرويس پاڅون صيب) او د سباوون ټلوېزيون، نورو كاركونكو موږ ته تود هركلی ووايه، پاڅون صيب د سباوون راديو ټلوېزيون په اړه ټول معلومات

د سفر وروستۍ ورځ

د يكشنبې سهار چې پاڅېدو، نو تر چای وروسته ټولو ملگرو د بېرته تگ تياری نيوه، موږ هم غوښتل چې لاړ شو، خو څرنگه چې زموږ ټكټونه يو طرفه وو، نو په افغان جيت الوتكه كې ځای نه و، همدرد صيب موږ ته په (كام اير) كې ټكټونه واخيستل، د افغان جيت الوتنه سهار پر (۸) او د كام اير الوتنه ماسپښين پر درې بجې وه.

د والي صيب سكرتر ماته زنگ ووايه چې ستاسو ټكټ افغان جيت كې هم شته، خو ما ورته وويل، چې زه خپل ټيم سره يو ځای ځم، خو شېبې وروسته مې همدرد صيب ته وويل چې پاتې ملگري به وگورو، هغه وويل، زه به نور ميتنگونه تنظيم كړم، دا وخت (حاجي بشير)، د هغه ورور (حاجي روح الله) او دوه تنه نور ملگري راغلل، هغو سره مې پر بېلابېلو فرهنگي مسايلو خبرې وكړې، حاجي بشير زموږ انډيوال دی، دوبي، هلمند او كندهار كې د سوداگرۍ كاروبار لري، هلمند ته زموږ له راتگ څخه خبر شوی و، نو ځكه زموږ ليدو ته راغی، په هلمند كې يې د تحريك د دفتر پر جوړېدو ټينگار وكړ او هم يې په ولسواليو كې د څانگو د جوړونې غوښتنه وكړه. بناغلي حاجي بشير سره نورو ملگرو هم د تحريك د پراختيا غوښتنه كوله. حاجي صيب بشير سره لا مجلس پايته نه و رسېدلی چې سباوون ټلوېزيون ته د تلو وخت راورسېد، له حاجي صيب بشير څخه مو له ناچارۍ اجازه واخيسته او خدای پاماني مو ورسره وكړه.

ملي راډيو ټلوېزيون

د سباوون ټلوېزيون تر کتنې وروسته د ملي راډيو ټلوېزيون پر لوري وځوځېدو، د ټلوېزيون مشر او نور ملگري يې موږ ته منتظر وو. د ټلوېزيون مشر موږ ته تود هر کلي ووايه، بناغلي (حیات الله داوري) خورا تکړه ځوان او د خوستيو ورونو په اصطلاح خورا بنايسته (ژبې)

دی. د ټلوېزيون پر بېلا بېلو دفترنو يې وگرځولو، د هلمند ټلوېزيون خورا ښې سټيډيو گانې درلودې، نوي وسايل په کې نصب وو. په ولايتي کچه بشپړ ټلوېزيون ښکارېده، سليقه يې هم د نورو حکومتي ادارو په اندول ښکلې وه، خو د ټلوېزيون د مشر په وينا دولتي بروکراسي يې خلاص لاس ته نه پرېږدي؛ تر څو يې چې ضروري غوښتنې عملي کېږي، هغو خپل ارزښت له لاسه ورکړي وي. دی وايي موږ چې کوم شی غواړو، تر هغه چې له مرکزې يې منظوري راځي، ډېر وخت پرې تېر وي. د ټلوېزيون مشر بناغلي (حیات الله داوري) موږ د ټلوېزيون پر احاطې هم وگرځولو، (نږدې شل جريبه) ځمکه لري. شنو ونو، د ټلوېزيون انگرې ته خورا ښکلا ورکړې وه. له ننگرهار پرته فکر نه کوم چې بل هېڅ کوم ولايت دې د ټلوېزيون دومره شنه ساحه ولري. بناغلي (حیات الله داوري) د راډيو ټلوېزيون په باب پوره معلومات

راکړل، پاڅون صيب له (۱۳۸۷ل) کابل راهيسې د ياد ټلوېزيون د جوړونې لپاره هلې ځلې کولې خو راډيو يې لا تر دې د مخه جوړه کړې وه، تر څو کلن زيار وروسته يې هلو ځلو رنگ راوړ او ټلوېزيون هم جوړ شو، اوس د هلمند د لوی ولايت په کچه دا خورا ښه رسنيز مرکز دی. په دې راډيو ټلوېزيون کې اوس تر (۳۰) زيات ځوانان پر رسنيز فعاليت بوخت دي. ټلوېزيون دوه سټيډيوگانې لرلې چې په ښه ډول جوړې شوې دي. پاڅون صيب وويل: اوس يې راډيو ټلوېزيون

ته خپله ځمکه اخیستې او اينده کې به ښکلې سټيډيوگانې په کې جوړې کړي. د ټلوېزيون او راډيو د سټيډيوگانو تر کتنې وروسته د ياد ټلوېزيون يو خبريال (صفت الله زاهدي) زه يوې مرکې ته وبللم، د مرکې محور يې اکثره پر سياسي او انتخاباتي مسایلو راڅرخېده، همغه پوښتنې يې راڅخه وکړې چې اړتيا يې وه. کشش په کې و او د ورځې مسایلو، اندېښنو او ابهاماتو ته د رڼاوي ضرورت په کې و، سباوون ټلوېزيون کې تر يو ساعت زيات پاتې شو. د دې ټلوېزيون او راډيو په ليدو مې هیلو نورې هم په زړه کې غزونې وکړې. د پاڅون صيب له ډېر ټينگ ست سره سره مو ترې رخصت واخیست.

د هوایي ډگر پر لوري

له مېلمستونه تر هوایي ډگره ايله لس دقيقې لازمه ده. څه کم درې بجې وې چې هوایي ډگر ته ورسېدو. پولیسو د مېلمه پالنې له مخې موږ تالاشي نه کړو. کمري او بکسونه یې د چک لپاره یوړل. په وړوکي ترمینل کې مسافرين منتظر وو. زه یې راساً د ترمینل اداري خونې ته بوتلم. د دفتر مسؤلینو خورا زیات درناوی وکړ. په (VIP) خونه کې یې کېنولم. دا مهال یو ځوان مخامخ له خپل ځایه راپاڅېد، گرمه سترې مشي یې وکړه. ویې ویل، زه به لومړی خپل ځان دروېږنم، زه دلته دا څو میاشتې کېږي په هلمند کې یم، له امریکایانو سره ژباړن یم. ما

ورسره ټوکه وکړه: ښه نو له امریکایانو سره مجاهد یې! هغه وخنډل، ویې ویل زه له امریکا څخه راغلی یم، هلته ستاسو ټول پروگرامونه تعقیبوم، ډېر زیات احترام درته لرم، ژوند کې مې دا یو ارمان و چې تاسو سره وگورم، دادی تاسو سره مې خدای (ج) دلته ملاقات وکړ. د دفتر مسؤلینو یخې انرژۍ راوړې. زموږ ډېر عزت یې وکړ، یادگاري عکسونه مو واخیستل، له فرهنگ او همدرد صیب سره مې همدلته خدای پاماني کړه، د الوتنې وخت نږدې شو، کم کسان په لیکه کې ولاړ وو، ترالوتکې لاندې پولیسو چې موږ ولیدو، نو ډېر خوشاله شول، دوه

راکړل، ژوندون ټلوېزیون سره یې لنډه مرکه هم وکړه. په پای

کې مو یو بل سره ژمنه وکړه چې هر څه مو له وسه کېږي یو بل سره به مرسته کوو. له هغه ځایه مو غوښتل چې (بست کلا) هم وگورو، خو د وخت د کمښت له کبله مو ونه شو کولای، صحت مې هم ښه نه و، سره له دې چې همدرد صیب راته دارو رالېږلي وو، هغه مې وخوړل، خو بیا

هم د دې جوگه نه وم چې ښه په خوند چېرته سفر وکړم. نو ځکه خو بېرته مېلمستون ته راستانه شو. مېلمستون کې موږ لږه دمه وکړه، دوه نیمې بجې وې چې مېلمستون کې مو خپلې غوټې وټرلې او د هوایي ډگر پر لوري وخوځېدو.

تنه يې ژر راغلل، ويې ويل کولای شو، يو عکس درسره واخلو؟ ما وويل، مهرباني وکړئ! عکسونه مو واخيستل او نور نو د الوتکې پر

زينې ورپورته شو. د الوتکې د هلپز کې چې مې پښه کېښوده، نو د (VIP) پر لومړۍ څوکۍ د بټ پوهنتون رييس (احمد جان پوپل) ناست و، ژر راپاڅېد، ويې ويل: يون صيب دلته کېنه، ما ويل ځم خپل ځای ته، ده ډېر ټينگار وکړ، دا مهال د الوتکې خدماتي کارکوونکي راغلل،

هغوی وويل همدلته کېنه، ويې ويل: کپتان صيب درباندي ځانگړي سلامونه وايي، ما وويل: مننه! کله چې الوتکې الوتنه پيل کړه، نو

لومړی د هلمند شني ځمکې او بيا مو شاپرې دښتې تر سترگو شوې، د هلمند سيند، د دښتو او شنو ځمکو تر منځ يوه شنه ليکه راکاږلې وه. يو ځل بيا مو د خپلې ماضي او حال په باب افسوس څرگند کړ، چې د

سيند تر غاړې څنگه تړي او وږي يو، څومره سپېره او څومره بدمرغه يو!؟

ما او پوپل صيب د بېلابېلو فرهنگي، ټولنيزو او سياسي مسايلو په باب اوږدې او تفصيلي خبرې وکړې. تر کابله پورې نږدې يو ساعت مزل و. خو موږ پردي مزله پوه نه شو.

کابل او د ژوندون انگرې

تر څلورو بجو څو دقیقې تېرې وې چې الوتکه د کابل پر هوايي ډگر راکوزه شوه، ډېر ښه آرام سفر و. ترمینل ته داخل شو، خپل بکسونه او سامانونه مو راواخیستل. له ترمینله راووتو د خپل موټر پر لوري

وڅوځېدو. تر لس دقیقې مزله وروسته څه کم پنځه بجې وې چې د ژوندون تلوېزيون انگرې ته راوړسېدو په دې ډول مو هغه سفر چې د جمعې پر ورځ سهار پنځه بجې له خپل کور او بیا څه باندې شپږ بجې

له ژوندونه پیل کړې و، پای ته ورسېده، د ژوندون غورېدلو گلانو زموږ هر کلی وکړ او ددې ښکلې هوا او فضا په لمس سره مو د سفر ستړیا لېشان پر دمې بدله شوه.

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.

مننه او کور وداني

د افغانستان ملي تحريک د هېواد پال او فرهنگپال شخصيت
بناغلي (احمد جان پوپل) څخه د زړه له تله مننه کوي چې د دې اثر
چاپ ته يې اوږه ورکړه. ملي تحريک وياړي چې د علمي اثارو د
چاپ لړۍ يې پيل کړې ده. دا لړۍ به دوام لري. موږ له ټولو درنو
هېوادوالو څخه په خورا درنښت هيله کوو چې په خپل معنوي او
مادي وس د کتابونو د چاپ دا لړۍ لا پسې وغځوي.

يو ځل بيا ددې اثر له ژباړونکي او چاپوونکي څخه د زړه له تله مننه
کوو چې ددې اثر د ژباړلو او چاپولو جوگه شول.

په فرهنگي مينه

د افغانستان ملي تحريک

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.

THREE DAYS

IN THE LAND OF FICTIONS

“Helmand Travel log”

By: Mohammad Ismael Yoon

د خپرونو لړ: ۹۱
د لیکوال د خپرونو لړ: ۳۶

د افغانستان ملي تحریک

www.melitahrik.com

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**